

Методичні рекомендації до проведення аналізу відвіданого заняття та щодо критеріїв його оцінки

Відвідування занять є важливим компонентом у системі управління коледжем, в системі контролю, без якого саме управління втрачає сенс.

Кожне заняття - це система, яку характеризують 5 таких складових:

1. мета діяльності викладача (суб'єкт діяльності);
2. студенти (суб'єкт і об'єкт діяльності одночасно);
3. зміст діяльності (навчальна, управлінська та інша інформація);
4. способи діяльності (принципи організації, методи навчання);
5. стиль взаємодії "викладач - студент".

Будь-яке заняття (теоретичне, практичне, лабораторне, лекція, семінар) повинно являти собою логічну, психологічну, організаційну, наукову, виховну та методичну єдність.

Компоненти заняття:

організаційний - це старання підготовка до заняття як викладача, так і студента, продуманий науково-методичний комплекс забезпечення, відбір форм і методів, раціональний розподіл часу та організація плідної роботи всієї групи й кожного студента окремо;

науковий - це високий науковий рівень викладання, глибоке знання матеріалу, нових досягнень у своїй та суміжних з нею галузях знань, уміння ними розпорядитись;

логічний - це послідовний, логічний зв'язок всіх етапів заняття як єдиного цілого;

психологічний - викладач і студент виступають в ролі партнерів; на занятті панує атмосфера доброзичливості, емоційності, зацікавленості, відкриття чогось нового, що спонукало б студента до творчої активності, бажання приймати участь в обговоренні проблем, співпрацювати з викладачем;

методичний - це методичне забезпечення різноманітних методів навчання і контролю, які відповідали б типу заняття та його цілям, сприяли б їх реалізації;

виховний - при викладанні свого предмету, використовують не лише "технічний", "медичний", а й гуманітарний потенціал кожної навчальної дисципліни, тобто орієнтація на студента, формування його пізнавальних інтересів і потреб.

Види контролю, які використовуються при взаємовідвідуванні занять

- **попередній контроль** - використовується для відвідування занять нових викладачів навчального закладу;
- **поточний контроль** - здійснюється в ході навчально-виховного процесу (є найбільш уживаним);
- **завершальний контроль** - це самоаналіз діяльності навчального закладу (самоатестація, державні та перевідні іспити, диференційні заліки)

Цілі контролю при відвідуванні занять:

- проведення корекції досягнутих викладачем результатів
- об'єктивність оцінки знань студентів
- якість ведення викладачем навчальної документації
- накопичення оцінок
- відповідність записів в академічному журналі - робочій програмі викладача
- ефективність використання на занятті ТЗН, комп'ютерної техніки
- роль викладачів загально-медичних дисциплін у забезпеченні вивчення студентами фахових дисциплін
- якість підготовки викладачем навчальної, методичної документації (НМК)
- якість теоретичних знань і практичних навичок у студентів
- організація НДРС
- повнота виконання викладачем навчальних планів і програм
- організація на занятті аудиторної виховної роботи зі студентами
- контроль за поточною успішністю студентів
- раціональність та доцільність вибору форм і методів навчання
- арсенал форм і методів роботи зі студентами з предмету
- формування викладачем мікроклімату на занятті
- формування викладачем інтересу до свого предмету

- міжпредметна інтеграція із загальномедичними та суспільними дисциплінами
- використання індивідуальних та групових форм роботи зі студентами
- формування навичок самостійної роботи на занятті
- форми і методи роботи викладача на занятті
- об'єктивність оцінювання практичних умінь та навичок у студентів
- ступінь володіння викладачем позитивним впливом на студентів під час заняття
- аналіз документації викладача
- аналіз матеріального забезпечення заняття
- організація самостійної роботи студентів на занятті
- професійна спрямованість заняття
- зміст діяльності викладача на занятті
- організація діяльності викладача на занятті
- організація діяльності студентів на занятті

Об'єкти контролю за діяльністю кураторів академічних груп за результатами взаємовідвідування відкритих виховних заходів

- зміст плану виховної роботи,
- форми і методи роботи куратора з питань вивчення складу академічних груп, навчальної діяльності студентів, інтересів, нахилів,
- робота куратора з формування активу групи,
- зв'язок куратора з викладачами, вихователем гуртожитку,
- зв'язок з випускниками коледжу. Форми роботи з ними,
- аналіз роботи куратора в період адаптації студентів нового набору,
- доцільність вибраних куратором форм та методів виховання,
- знання куратором психологічних, вікових особливостей вихованців,
- врахування куратором інтелектуального потенціалу, інтересів студентів групи в процесі виховання,
- шляхи визначення рівнів вихованості студентів, їх нахилів, інтересів, здібностей,
- роль кураторів групи в корегуванні міжособистісних стосунків у колективі своєї групи,
- використання у виховній роботі студентського самоврядування,
- характер стосунків кураторів з батьками,
- використання у виховній роботі традицій коледжу, виховання інтересу до обраної професії.

Позитивні моменти в організації викладачем навчальної діяльності студентів на занятті

- організаційний момент проведений - чітко, організовано
- пояснення - доступне, атмосфера на занятті - доброзичлива
- використовуються активні форми навчання:
  - робота з підручниками
  - інструментарієм, муляжами, фантомами таблицями
  - тестами, графологічними структурами
- викладач формує клінічне мислення, вчить інтегрувати знання
- використовує гуманістичний стиль викладання
- створює доброзичливу, спокійну атмосферу на занятті, широко використовує роздатковий матеріал, міжпредметну та внутрішньо предметну інтеграцію
- продуманий НМК предмету
- розподіл часу на занятті - раціональний
- організація роботи викладача - продумана, раціональна, ефективна
- знання матеріалу теми - достатні
- знання нових досягнень, вміє ними розпоряджатися
- простежується логічний зв'язок всіх етапів заняття
- методичне забезпечення заняття відповідає типу заняття, його цілям, сприяє їх реалізації
- на занятті застосовуються різноманітні методи навчання і контролю
- викладач використовує гуманітарний потенціал навчальної дисципліни, тобто є орієнтація на студента, як особистість, формування його пізнавальних інтересів і потреб
- готовність викладача та студентів до заняття - достатня
- забезпеченість мотивації - достатня
- актуальність теми - висвітлена
- професійна спрямованість заняття - продумана, достатня

- наочність, ілюстрованість заняття - забезпечена
- широко використана методика порівнянь, співставлення, диференціації
- достатньо прикладів з професійної практичної діяльності
- використання новітніх досягнень в даному напрямку - достатня
- вміло використовує виховний потенціал предмету, теми,
- викладач вміло формує професійні відповіді, використовує в навчанні деонтологічні та етичні принципи
- вміє реалізовувати основні дидактичні принципи:
  - доступність
  - наочність
  - систематичність
  - послідовність

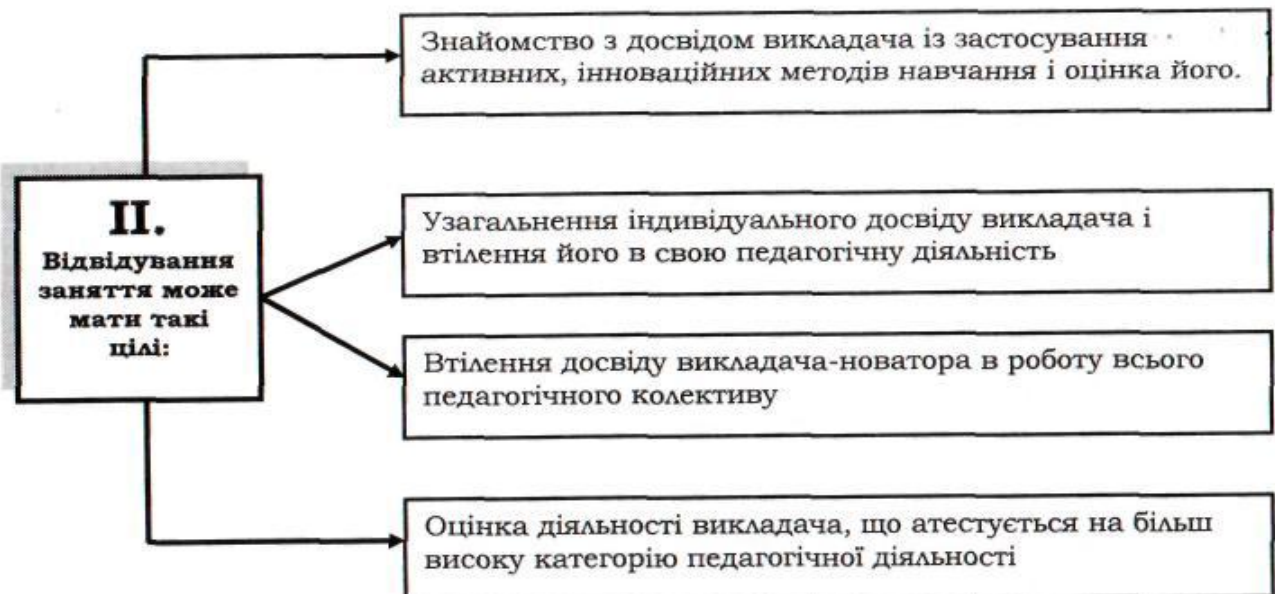
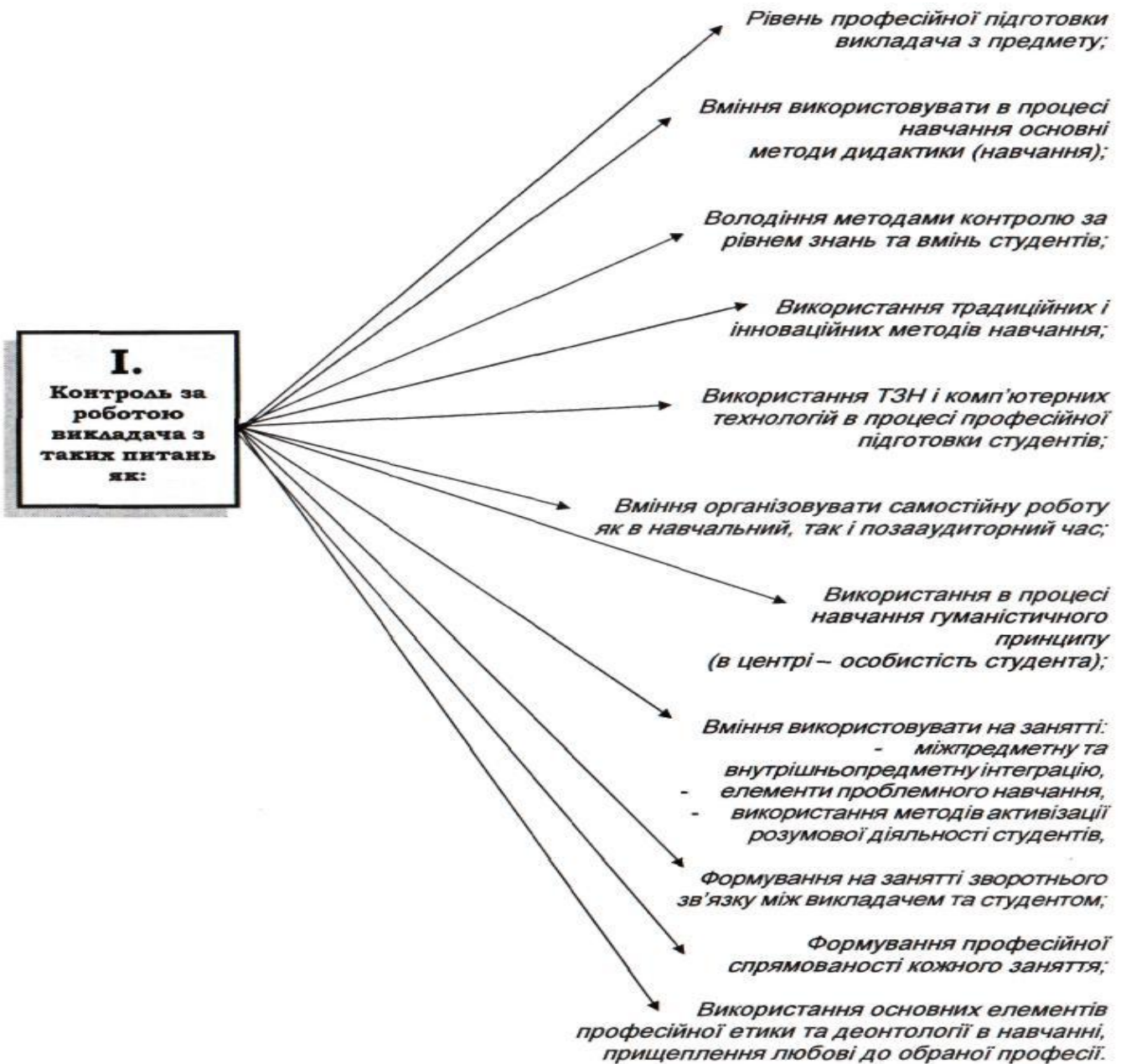
Зауваження (недоліки, виявлені в організації та проведенні заняття під час взаємовідвідування)

- викладач недостатньо володіє матеріалом заняття
- план заняття не був запропонований
- викладач прикутий до конспекту
- відсутня мотивація теми
- відсутня актуалізація теми
- недостатньо володіє методами активізації пізнавальної діяльності студентів на занятті
- група при викладенні матеріалу пасивна
- під час заняття недостатньо сформовані зворотні зв'язки
- бракує професійної спрямованості теми заняття
- відсутні логічні акценти на важливих питаннях навчального матеріалу
- не використовується гуманітарний потенціал теми
- відсутність чіткого уявлення про активні інноваційні форми навчання
- бракує знань методики організації заняття
- це заняття - не використаних можливостей
- заняття проведене в схоластичній манері
- не використані можливості НМК теми
- є прагнення лише передати знання, а не навчити студентів самостійно здобувати їх
- самостійна робота запланована, але їй не приділялось належної уваги,
- НМК - незавершена робота
- самостійна, дослідницька робота студентів майже не знаходить місця на занятті
- немає особистісного підходу до процесу навчання та виховання
- заняття недостатньо забезпечене науково та методично
- зміст навчання не пристосований до формування пізнавальних потреб студентів.

Рекомендації викладачеві при аналізі його заняття під час взаємовідвідування

- необхідно дотримуватись етапності заняття
- дотримуватись розподілу часу, згідно етапу заняття
- більшу уваги приділяти мотивації та актуалізації теми заняття
- обов'язково давати план заняття
- потрібно більше користуватися дошкою під час пояснення нового матеріалу
- обов'язково використовувати наочність
- в плані лекції ставити акценти на основних питаннях теми
- завершити розробку НМК заняття з предмету
- потрібно спонукати студентів до роздумів, вчити самостійно здобувати знання
- необхідно пристосувати зміст навчання до потреб студента
- потрібно надати науковості викладання свого предмету
- завершити створення НМК, постійно оновлювати його
- потрібно використовувати наряду з традиційними формами, нетрадиційні методи навчання та контролю
- необхідно працювати над підвищенням не лише методичного, але й наукового рівня своїх знань

Взаємовідвідування занять має наступні цілі:

Особливості проведення, аналізу відвіданого заняття типу – лекція

При взаємовідвідуванні необхідно оцінити такі моменти теоретичного заняття як:

I. Організаційний момент.

готовність аудиторії готовність студентів до заняття забезпеченість заняття наочністю, НМК

II. Подання нового матеріалу

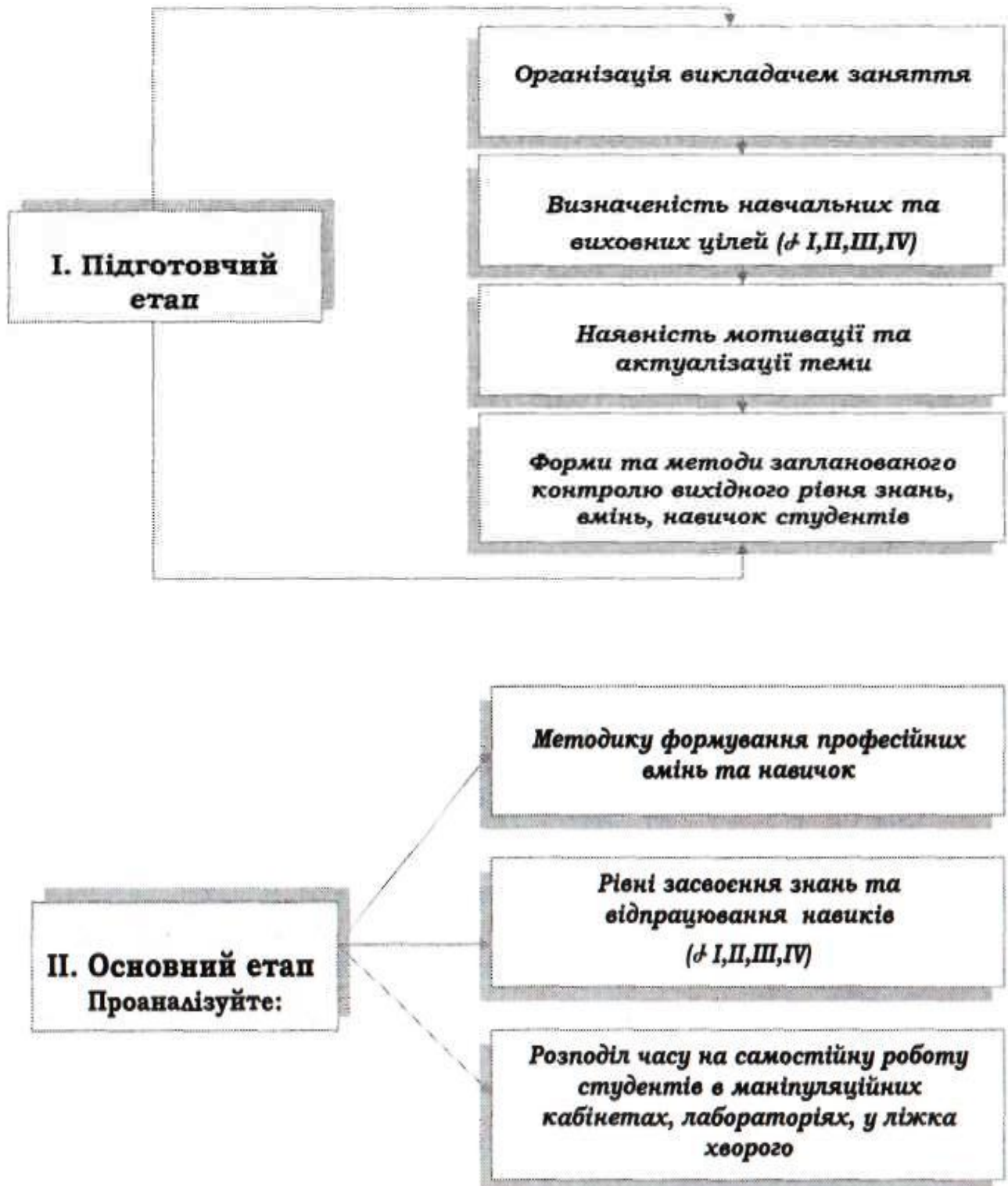
III. Домашнє завдання повинно бути:

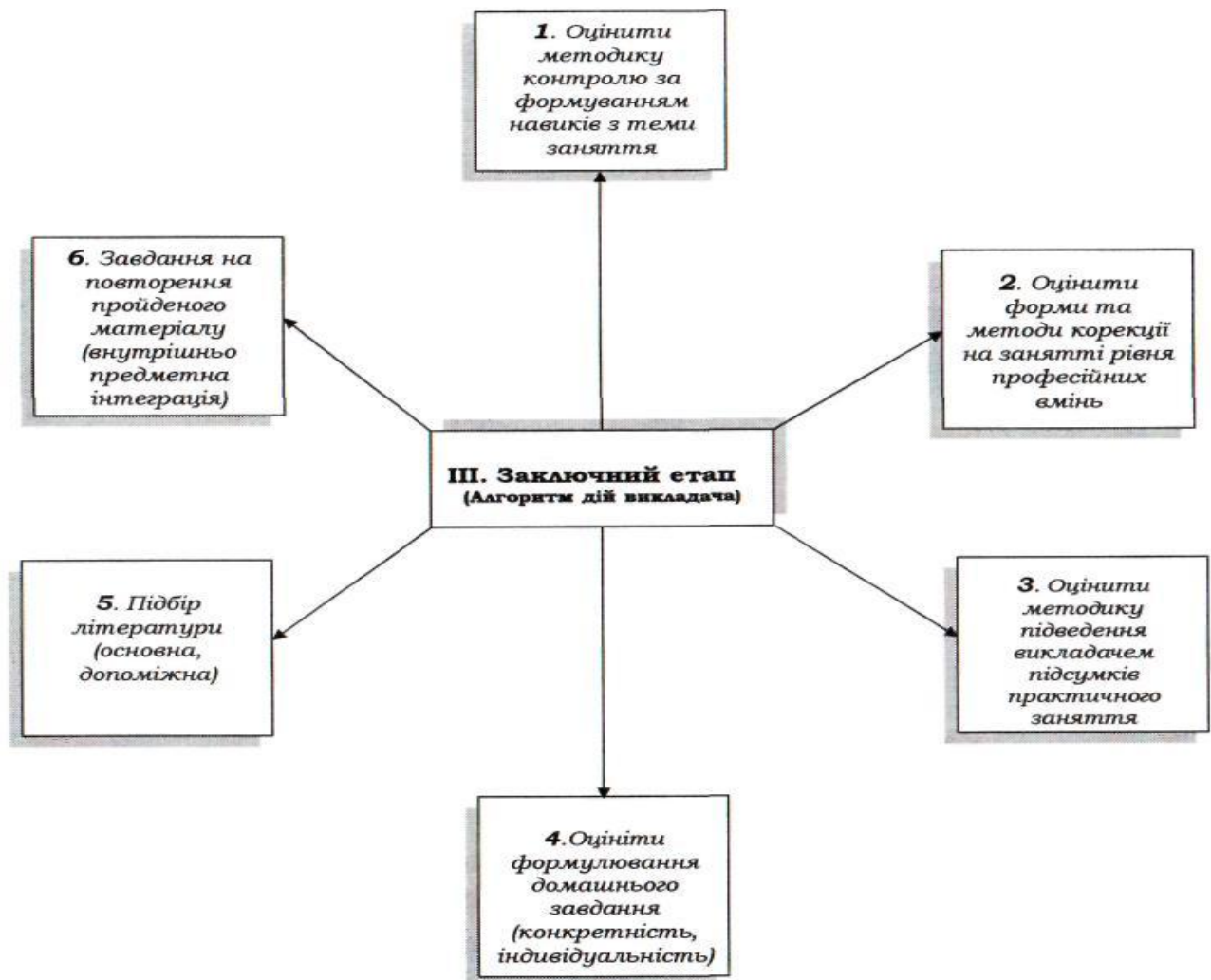
- конкретним
- індивідуальним
- творчим
- визначена основна та допоміжна література

Обов'язковими є завдання на повторення пройденого матеріалу, логічного пов'язаного з домашнім завданням.

Особливості проведення аналізу практичного заняття

При взаємовідвідуванні практичного заняття оцініть такі моменти як:

При аналізі заняття, яке ви відвідуєте і описуєте, обов'язково зверніть увагу на вибір викладачем навчальних і виховних цілей з даної теми програми.

Пропоную Вам банк дидактичних і виховних цілей, які Ви можете використовувати при плануванні своїх занять та при створенні методичних розробок теоретичних та практичних занять.

Навчальні цілі (дидактичні цілі) в рівнях засвоєння

- ◆ Відпрацювати уміння, навик з теми α -III.....
- ◆ Виявити рівень умінь, навиків α –III.....
- ◆ Добитися автоматичного виконання професійних навиків, раціональної (логічної) послідовності дій α -III.....
- ◆ Закріпити знання, уміння, навик α -II-III.....
- ◆ Завершити формування, вивчення, дослідження α -II-III.....
- ◆ Вивчити основні етапи α -II.....
- ◆ Дослідити залежність α -II-III.....
- ◆ Мотивувати розвиток умінь, навиків α -II-III.....
- ◆ Навчити аналізувати, виділяти головне, суттєве α -II.....
- ◆ Узагальнити знання, вміння, навик α -II-III.....
- ◆ Навчити навикам, операціям, діям, навчити користуватися довідниками α -III.....
- ◆ Пояснити принцип дії α -II.....
- ◆ Оволодіти знаннями, вміннями, навиками α -II-III.....
- ◆ Ознайомитися з принципами організації, дії, вибору найкращого рішення із заданих варіантів α -I-II...
- ◆ Відпрацювати прийоми, навик, дії α -III.....
- ◆ Оцінити готовність до заняття, рівень знань α -II.....
- ◆ Охарактеризувати зміст, основні положення, погляди α -I.....

- ◆ Приблизити до самостійного рішення творчих задач, проблемних задач, ситуацій, висновків α -III-IV.....
- ◆ Привчити до самостійного, оперативного рішення навчально-виробничих творчих задач. α -III-IV.....
- ◆ Показати взаємозв'язок, роль, значення, недоліки, переваги α -II.....
- ◆ Привчити до творчої діяльності α -III-IV.....
- ◆ Провести контроль знань, умінь, навиків, підготовленості до навчальної практики α -III.....
- ◆ Перевірити ступінь засвоєння знань з α -II.....
- ◆ Пояснити властивості, принцип дії α -II.....
- ◆ Продовжити вивчення, формулювання α -II.....
- ◆ Розвивати вміння аналізувати отримані дані, формувати професійні вміння, навички. α -III.....
- ◆ Розширити знання, застосування знань, умінь α -II-III.....
- ◆ Роз'яснити взаємозв'язок, основні положення, ідеї, поняття α -II.....
- ◆ Систематизувати знання, вміння, навички з теми, розділу, предмету α -II.....
- ◆ Сприяти формуванню α -III.....
- ◆ Створити атмосферу емоційного підйому α -II.....
- ◆ Сформувати знання, вміння, навички, дослідницькі вміння α -III-IV.....
- ◆ Поглибити знання α -II.....
- ◆ Встановити взаємозв'язок, залежність рівень знань α -II.....
- ◆ Експериментально підтвердити вивчені теоретичні положення, закони, явища, перевірити розрахунки, формули α -III-IV.....

Примітка: рівень I-IV передбачає елементи творчої роботи студентів, що характерно для вищих навчальних закладів III-IV рівнів. Педагогічний колектив навчального закладу I-II рівнів може використовувати в процесі навчання тільки елементи творчості студентів (тобто I-IV).

Виховні цілі

- ◆ Акцентувати увагу на.....
- ◆ Аргументувати положення.....
- ◆ Викликати почуття гордості, інтересу, відповідальності, захоплення, співчуття, радості, поваги.....
- ◆ Виробити вміння думати, риси характеру, звички.....
- ◆ Виховати гуманність, працелюбність, чесність, виховувати любов до Вітчизни, безстрашність, погляди, активність, охайність, ввічливість, великодушність, вірність, уважність, делікатність, розсудливість, гордість, пильність, дисциплінованість, діловитість, доброзичливість, чемність, життєрадісність, критичність, добродушність, ініціативність, інтелігентність, ретельність, м'якість, спостережливість, настирливість, винахідливість, незалежність, об'єктивність, обережність, відвертість, педагогічну майстерність, привітність, принциповість, пунктуальність, рішучість, дотепність, чуйність, витриманість, скромність, сміливість, кмітливість, справедливість, здібності (музичні, артистичні, художні, математичні, організаційні, літературні, наукові, педагогічні, моральні), старанність, тактовність, лагідність, хоробрість, цілеспрямованість, почуття нового, прогресивного.....
- ◆ Виявити погляди, здібності, прихильність.....
- ◆ Добитися усвідомленості мети, необхідності освіти.....
- ◆ Мотивувати необхідність знань.....
- ◆ Завершити формування знань, навиків, умінь.....
- ◆ Вивчити положення, принципи.....
- ◆ Охарактеризувати історичні умови, ідеї, погляди.....
- ◆ Підвести до висновку, розумінню цінностей.....
- ◆ Оцінити працездатність, здібність до творчого мислення.....

Схема запису аналізу відвіданого заняття
Діагностична карта відвіданого заняття

Дата _____
 Група _____
 Предмет _____
 Викладач _____

Мета відвідування:

Тема заняття:

№	Діагностичні аспекти	Особливі примітки
1	Організаційний аспект	
	Готовність викладача до заняття. Готовність студентів до заняття	
2	Програмно-цільовий аспект	
	Відповідність теми заняття навчальній програмі. Мотивація теми, дидактична і	
3	Науковий аспект	
	Науковий рівень викладання; використання викладачем нових досягнень; здійснення міжпредметної і внутрішньопредметної інтеграції, професійна спрямованість	
4	Виховний аспект	
	Формування моральних і професійних якостей особистості. Реалізація деонтологічних	
5	Методичний аспект	
	Як методи навчання і контролю, що застосовує викладач, сприяють реалізації дидактичної і виховної мети. Методика роботи з роздатковим матеріалом, підручником, інструкціями, структурно-логічними схемами, опорними конспектами, її ефективність. Методичне забезпечення дослідницької, пошукової роботи студентів. Логічний зв'язок кожного етапу заняття та його методична завершеність	
6	Риторико комунікативний аспект	
	Уміння викладача зацікавити студента, заохотити його до співпраці. Створення атмосфери довіри, співробітництва, співпереживання, радості. Прищеплення їм уміння самостійно здобувати знання, аналізувати їх. Логіка, образність, емоційність, зрозумілість пояснення.	
7	Контрольно-корекційний аспект	
	Форми контролю, система методів перевірки, їх ефективність і відповідність рівню засвоєння знань та умінь. Вимогливість викладача, об'єктивність в оцінці знань студентів.	
8	Висновки, пропозиції, рекомендації	
	Ступінь досягнення мети. Основні позитивні та негативні сторони. Загальна оцінка. Рекомендації, пропозиції	

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ВАШКОВЕЦЬКИЙ МЕДИЧНИЙ КОЛЕДЖ
БУКОВИНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

КАРТА ВЗАЄМОВІДВІДУВАННЯ ЗАНЯТЬ

ВИКЛАДАЧА _____
(ПРИЗВИЩЕ, ІМ'Я, ПО БАТЬКОВІ)

НА 20__ - 20__ НАВЧАЛЬНИЙ РІК

Методичні рекомендації до аналізу заняття

При аналізі та оцінці якості проведення заняття необхідно враховувати:

1. Організацію та планування заняття.
2. Методичну організацію заняття:
  - наявність навчально - методичної карти заняття;
  - психологічні та гігієнічні умови проведення заняття;
  - поведінку викладача, якість та темп мови, емоційність;
  - раціональність використання навчального часу на занятті;
  - використання ефективних методів навчання.
3. Форми та методи контролю знань:
  - форми вихідного рівня знань;
  - рівень складності контрольних завдань (II-III);
  - форми проведення контролю кінцевого рівня знань.
4. Самостійна робота студентів на занятті:
  - форми самостійної роботи та її методичне забезпечення.
5. Виховна діяльність викладача на занятті.
6. Діяльність студентів на занятті:
  - ступінь активності;
  - рівень та стійкість уваги;
  - засоби забезпечення спілкування "викладач-студент".
7. Підсумки заняття:
  - підсумки організації проведення заняття (готовність студентів, активність, дисциплінованість);
  - активізація професійної важливості запропонованого завдання.

Дата відвідування	
Прізвище, ім'я, по-батькові	
Курс, група	
Предмет	
Тема заняття	
Мета відвідування	
Записи про результати відвідування, зауваження та пропозиції	

Файл: 4 Методичні рекомендації до аналізу відвіданого заняття.doc
Каталог: C:\WINDOWS\system32
Шаблон: C:\Documents and Settings\User\Application
Data\Microsoft\Шаблони\Normal.dotm
Заголовок:
Содержание:
Автор: Admin
Ключевые слова:
Заметки:
Дата создания: 25.11.2010 12:59:00
Число сохранений: 52
Дата сохранения: 25.09.2013 10:25:00
Сохранил: Admin
Полное время правки: 153 мин.
Дата печати: 25.09.2013 11:01:00
При последней печати
страниц: 11
слов: 2 741 (прибл.)
знаков: 15 626 (прибл.)